

AUTONOMIA

POLITIKAI NAPILAP.

Az előfizetési pénzek
s a lap kezelését illető minden társaság a szerkesztőséghez (Lakatos utca 1 sz. a. I. emeleten) intézendők.

Bérmentetlen levelek
el nem fogadottnak.

Árva	Tarv
102.50	108.50
120.50	121.00
101.00	100.25
89.50	89.75
85.25	85.50
96.00	96.00
75.00	75.00
81.25	81.00
98.50	94.00

Árva	Tarv
99.50	100.00
118.50	119.00
47.20	47.40
5.66	5.61
9.52	9.55
1.75	1.86
911.00	7.61

1864-iki
egyszer mindenkorra
1864-iki sorsjegyből

2548	2772	3352
2552	2778	3462
2616	2844	3512
2626	3066	3524
2648	3094	3580
2658	3192	3596
2638	3206	3694
2696	3214	3718
2729	3342	3866
2724	3348	3902

1864-iki sorsjegyből
1864-iki sorsjegyből
1864-iki sorsjegyből

Kohn Philippe,
órágyáros Pesten, Dorotyautza 2. szám.

Megemlítem még, hogy Pestvárosban megtelepedésem óta igen jó hírnévvel rendelkezem, és sokszor ismételt megismeréseim is bizonyították. Mint eddig, úgy ezután is igyekszem foglalkozni a legelőnyösebb és legelőnyösebb áruházaiban, minél fogva számos megrendelésért és tiszteltetésért vagyok hálásnak.

Kohn Philippe,
órágyáros Pesten, Dorotyautza 2. szám.

Megemlítem még, hogy Pestvárosban megtelepedésem óta igen jó hírnévvel rendelkezem, és sokszor ismételt megismeréseim is bizonyították. Mint eddig, úgy ezután is igyekszem foglalkozni a legelőnyösebb és legelőnyösebb áruházaiban, minél fogva számos megrendelésért és tiszteltetésért vagyok hálásnak.

Előfizetési felhívás

AUTONOMIA
1869-ik évi folyamára.

Egész évre	20 frt — kr.
Félévre	10 „ — „
Évnegyedre	5 „ — „
Egy hónapra	1 „ 80 „

Szegényebb sorsú nt. káplán vagy plebános urak számára mindazáltal, kiknek évi jövedelmük a rendes congrua illetéket alig haladja túl, az „Autonomiát“ mindjárt most is, 16, 8 és 4 forintért szívesen adjuk.

Az „Autonomia“ kiadó-hivatala.

Liberalismus és reactio a politikában.

Kárpáttövénben, febr. 2.

△. ur az egyetemes zsinatról írt második szelleműs cikkében aggályos tünetnek nézi, hogy a zsinati előmunkálatokkal leginkább zárdalakok vannak meg bízva. Emellett, hogy egy Romániában telet magyar tanúsága szerint az ottani papság buzgó, áhitatos, a szentatyához őszintén ragaszkodó ugyan: de midőn ő politikára térve át az alkotmányos élet jó oldalait kezdé fejtegetni: nem érték többé egymást, s azok csak carbonarismust, kömivességet, revolutiót emlegettek. — E sorokra eszembe jutott, hogy Bach és Schmerling (requisiemus in p-e!) de sőt Majláth idejében volt nálunk is, pedig nem czél-lak, hanem palotában lakó egyházi férfi elég, — ki a világot nem a zárda ablakából, hanem szabad szemmel kisebb távlatból szemlélheté; s mégis hittani ellenszenvvel viselték mint amaz olaszok, legalább az újabbszéri, alkotmányosság iránt, s tán egyedül azért, mert ebben a nép képezi a főnyitópontot. Pár hónappal a felelős miniszteriumunk kinevezésétől előt kelle czáfolatnom egy előkelő egyházi férfi azon állítását: hogy az egyház, az újabbkori constitúcióknak nem lehet barátja, már csak azért sem, mivel ezek az államhatalma a néptől származtatják, holott az új szövetségi szentírás világosan tanítja: „hogy ninesen hatalom mint csak Istentől.“

Egyszerű czáfolatom ez vala: „Igen, Isten valamint minden lét s erőnek, ugy minden jog s hatalomnak is kuffjeje; de ebből mé: sem következik: hogy a nép ne lehessen szintén kuffjeje az fejedelmi jog s hatalomnak. Vannak ugyan is az egyetlen eredeti forrásokon kívül másodrendű közvetítő források a létező, jognak, hatalomnak. — causae primariae et secundariae. — Igy minden élő lényt, minden embert Isten alkot ugyan, de nem közvetlenül, hanem a szülők közbejárásával; azért mondhatni, hogy az emberiségnek Isten az első; ősi, szülei a másodos kuffói.

Ép ugy áll a dolog a jogs hatalmat tekintve. Az emberi társaságnak Isten a teremtője, s mivel e társaság rend, törvény, jog s fők nélkül nem létezhet, a rend-törvényre kellő jog s tekintély ősforrása természetesen maga a Mindenható, de mintán ő az emberi nemet önképre teremté, azaz elegendő ész szívbéli és cselekvési képességgel fölrüházta, ezek mellett számtalan szükségletek, óhajok, hiányok alanyává tette, mik által kénytetve az egyénnel frigyessüni, tehát a társulat szervezkedik, önmagát igazgatja; hogy épen nem szükséges leszállnia az Urnak az égből, miszerint az egyéneket családokká, a családokat községekké, a községeket népekké, országokká tömörítse, fejjekkel s törvényekkel positive ellása.

A társadalmi, — tehát állami-rend Isten után magában a néppen sarkallik. S azért valamint áll az ősegyházi s apostoli tan: „nincs hatalom, ha nem az Istentől.“ — ugy áll az új statustan is: nincs államhatalom: ha nem a néptől. A két tan egymást nem tagadja, hanem inkább kiegészíti.

Igenis a nép, mely állami együttletének, állami föladatának, hivatásának öntudatával bir, önmön kebeléből meríti s ruhazza át föltétlenül (dictatorok, császárokra) vagy föltételen s korlátok közt (alkotmány — republikákban) a föltette állók jogát, s határozza meg a föltett hatalom végvonalaít.

Igaz ugyan, hogy az apostol idejében a római fejedelmek nem választattak, és a kereszténység mégis Isten helyetteseinek tisztelte őket; a császárok J. Caesar után tetteleg vergőd-

tek a birodalom nyergébe, s uralkodtak kényök szerint; tehát a nép titkos ellenmondása mellett; — de ez nem von el semmit állításunk igazságából. Az Isten azon rendhez, melyet az emberiségnek szab, nincs köve; ő rendhagyó módokon is emelhet némelyeket (bitorlókat is) a nemzetek fölé, megis engedi nem egyszer, hogy a népek vétkeik, féktelenségek miatt kard hegyén följök kerekedett zsarkokok alatt bünhödjének. Az ily zsarnokok hatalma is töle van; e hatalom akkor az ő — büntető ostroma. Azonban a rendes állapot, a fejedelmek trónra jutásának szabályszerű útja — a népakarata lesz mindig; s valamint az anyagi természet egy vagy más erejének ideiglenes tulkapása (zivatar, árviz, földrengés, tüzhányók) után visszaserzi, visszavivni iparkodik a megszertelt sulyegyet: ugy a népek is velök született jogokról a passiv ellentállás által le nem mondanak, hanem a kedvező időponttal elve visszahódítják azt, mi fölük akár esellel akár erővel elvétellett. Igy élt a hatalom elgyengült-ségének pillanataival Magyarország II. András alatt az arany bulla kivívására, így az angol nemzet a magna charta — így a francia, belga, spanyol s más népek, jogaik szélesbítésére, így 1848-ban ismét a magyar felelős miniszterium (mint önök, ő conservatív uraim! mondogatják) kiesikarására.

E tény tehát, — eltekintve attól, hogy miként a hamisítatlan történelem, sőt még saját tapasztalásunk is tanúsítja, az új alkotmányt a koronás fejedeleme ha nem is „motu proprio“ hanem az országgyűlés sürgetésére s szabadd elhatározás minden törvényes formái mellett teljes ünnepléyyel maga adta s szentesítette, — már a mondottaknál fogva is jogszerű lenne, mert ha valaki birtokomat soká erővel letartóztatja: jogomban áll azt egy kis erőszakkal is ki venni kezéből akkor, midőn e kezektől valami bönitja. — Többet mondtunk kelleténél annak bebizonyítására, hogy újabbkori, liberalis institúcióink, s általán a democratismus igen jól összevferenek a keresztény s kath. államtani elvekkel. És ha ezen, pusztán negativ, apologia után kifejtünk annak pozitív keresztény jellegét is, állhatnók, hogy inkább pogány mint Krisztus-szerű az ellenök, főleg papi keblekben netalan lappangó ellenszenv; ha nem keletkezik ez korlát, elfogult elme s theologiai balitéletből, melyektől ugyan semmi egyetemi tudorborostyán „ex opere operato“ meg nem gyógyít senkit, kivált ha czellakba zárkozva a világot intéző gondviselés utaival, melyek sokszor czáfolják meg banális értelmezéseinket, nem törődik.

Csak egy szót erről. Nézzük az evangéliumot. Tész e itt az új szövetség isteni szerzője különbséget magas és alacsony születés, fejedelem és pör, gazdag s szegény között? Nem. — de igen tesz; de különbség tétele épen nem hízog az elsőkre nézve. Midőn a nép iránt végtelen irgalommal, leereszkedéssel, egészen ennek élő haló szeretettel viseltetik: jajt mond a (könyörtelen, elvhajhász) gazdagokra, keményen dorgálja, lealézza a magasan állókat; vagy száma nines egyetlen nyájas bókja vagy nyarabcsülő szava, komoran csak párszóval jelöli ki a császárt illető jog határvétét; Herodes fejedelemről, ki őt látni, hallani csudálni óhajta palotájában, a megátalkodott gonoszokat megillető kicsinylés s megvetés szigorával fordul el. Pilátus irányában szava nines, melylyel őt a hozzá hajlandót, magának megnyerje. — Igaz, hogy önviseletét isteni méltósága is diktálta: de Krisztus mindnyájunknak példát adott, melyet kövessünk. Emberi méltóságnak érzetét, a nép szeretetét, a nép lelki emelését ajánlotta említett magatartásával. Nem tagadta a császár s helytartója Istentől vett jogát: de nem istenité őket; érezetét minden hatalmassal, hogy ember, hogy a nép nem az ő kény játékszer, hogy a népek ő csak eszköze, nem ama botor értelemben, mint ha anépnak tehát szabad volna előjárójával dacolni, ma emelni, holnap elűzni; hanem Istentől rendelt, tehát (jogkörében, jogos eszelekvényeiben) tiszteendő eszköze, eszközlője a rendnek, biztonságnak, haladásnak. Krisztus és apostolai példája s tanaiban hiába keressük — (pedig a császárok leghatalmasbjai alatt éltek) azon későbbkori legalázatosabb elszolgaisodást, azon szertelen czimek, tömjének, és hatalmak osztogatását, azon utálatos hízeglést, mely napjainkban, hála az égnek már-már fogyni kezd. S ekkép akár mennyire merült is valaki bele az ascéták által sürgetett emberek előtti exhumiliatio nézetébe: be fogja látni, hogy evangéliumszerűbbek az ujkori democraticus intézvények vagy irányok, mik ellen némelyek eddig hagyományos antipathiával viseltettek, azon bálványozásnál, melylyel (akármely) földi tekintélyt

istenitenek, az embert becsülni csak a nagyoknál kezdék, a népet örökös kiskorúságban s szolgaságban tudni óhajták. — Tan azt vetik elem: hogy P. apostol is sürgeti: subditi estote omni potestati humanae — s ez annál szükségesb, minthogy, ha a népeknek szarvakat adunk, részint saját szilajságából, részint igazgatók által félrevezetve neki ront minden hatalomnak ha élt nem környezi az isteni tekintély fényköre, vagy 200,000 szurony villama. — A „subditi estote“ csakugyan szent kötelesség, de negativ inkább mint positiv; a mennyiben inkább azt mondja, hogy „föl ne lázaljatok“, mint hűnyászkodjatok; ne engedetlenkedjete, ellen ne szegüljete, hanem tegyete meg önként a mivel tartoztok, neki is mint bárkinék. Adjátok meg mindenkinek a mivel kötelesek vagytok, (Róm. 15.) a kellő, (de ne a túlságos) tisztelget. — Ne éssesetek ember előtt tömönyt, mert ez kivált ha a magas állás is hozzájárul, azon „embert“ vakítja, szédíti, magán kívül ragalja, bü-nös visszaélésekre bátorítja; éreze inkább, hogy ő is csak ember, kire ha Isten nagy hatalmakat bízott, nagy kötelemeket s felelőségeket is rovtott, s ha az ő jogai szentek, olyanok a népi is, miután ezek is Istentől adtak, még pedig mint források amazoknak. Különbön a népek, mely alatt az értelmes, olvasni, gondolkodni tudó embertömeget értjük, nem eszelen, rakoncátlan tömeget gondolunk. — keresztény képzettetésé méhében hordja a lazadás, vandali dulakodás, s minden erőszakos rendezarás s társadalmi förgetegek villamháritóját. Miveljük a népet s erősítsük hitét Krisztusba: biztos támasza lesz a törvényes birtokok s hatalomnak béke s vész idején egyaránt, s felelmes ellene minden anarchiának. xx.

Vámtariffánk.

(M.) Legközelebb kifejtettük egyik cikkünkben, mikép fejlődött fökép az absolut kormány ideje alatt a vámpolitika: említettük egy-untal, hogy a kiegyezkedési törvényeink a vámpoly tekintetében is hoztak határozatokat: végül említettük, miszerint vámtariffánk reformjáról is van szó.

Mielőtt a vápreformról szólnék, természetesen, hogy azt kell ismerünk, a mit reformálni akarunk; ismernünk kell a jelen viszonyait és azon alapokat, melyen a vámpoly jelenleg nyugszik. Ennek kifejtésével fog jelen cikkünk foglalkozni.

Az osztrák-magyar birodalom egy közös vámterületet képez. Meg kell azonban jegyez-nünk, hogy e vámterületen kétféle vámvédék van. Az egyik az általános vámvédék, mely a birodalom legnagyobb részét foglalja magában; a másik Dalmátia, mely ország kedvezőtlen természetű fekvése következtében amugy is annyira sújtva van, hogy magas váموkat el nem bír, s ennél fogva ez ország számára mindig kedvezőbb vámtariffát látunk érvényben.

E két vámvédéken kívül léteznek még vámvédékek (Zollausschlüsse) milyen pl. Triest, Brody, Carlopago stb., azaz oly városok, melyek az általános vámvédékhez képest csak külföldnek tekintetnek, a melyek felé tehát a kivitel és bevétel csak a törvényszabta váموk megfizetése mellett eszközölhet.

Maga az általános vámvédék számára szolgáló vámtariffa suly szerinti, azaz az árucikknek sulya (némely esetekben darabja) szerint van a vámnagysága kiszabva. Ausztria itt a gyakorlatilag józanabb utat követte; mert habár a tudomány követelménye szerint sokkal igazságosabb az a dolog természetének megfelelőbb is az érték szerint kivetni a vámot, mert e vámszabás mellett a kereskedő az után fizet adót, illetőleg vámot, a mit neki a jószág ér: gyakorlatilag e módannyi nehézséggel jár s annyit visszaéléssel van egybekapcsolva, hogy ezek elhárítása tekintetéből a tudomány által nem oly igazságosnak, de a gyakorlat által jobbnak bizonyulthoz kell fordulni.

Maga a tariffa felrendezése nem betüszertinti, hanem rendszeres — amennyiben t. i. a tariffánál rendszerről szó lehet. — E tariffa ugyan is 22 osztályt és 80 tételt foglal magában, a következők rendben: — gyarmatárúk és déli gyümölcsök: — dohány és dohánykészítmények, — kert és szántóföldi termények; — állatok és állati termékek; olajok és zsiradékok; — italszerek és csomagok; — égető és építő anyagok; — gyógyszerek; festékek és vegyészeti segédanyagok; — fémek és érczkészítmények; — szövési anyagok; — fonalak; — szövetek, — szalma, sörte, papír stb. munkák; — bőrök és bőrművek, szücsárúk; — csont, —

kő-, üveg- és agyagárúk; — ércz- és féművek — szárazföldi és vízi szállítószerek; — gépek eszközök és rövid árúk; — festékek és vegyészeti készítmények és gyűszerek — irodalmi és műtermékek; — végre hulladékok.

Az így elrendezett tariffa ismét kétféle, vagy általános vagy kedvezményes. Mindazon államok, melyek az osztrák magyar monarchiával vámszerződést kötöttek és ezen vámszerződésben a kedvezményes vámtariffát kikötötték, a kedvezményes vámtariffával élnek. Az általános tariffa pedig a többiekre szól.

Emel fogva az osztrák-magyar vámterületen különzeti, differentialis váموk léteznek, mert egy és ugyanazon cikk, a szerint a mint az egyik vagy másik országból származik, más és más vámot fizet. Ha például mazsola szőlőt Olaszországból hoztatunk, ez a kedvezményezett tariffa alá esik, holott ha Görögországból hoztatunk, az általános tariffa szerint fog megvámoltatni.

Ez lényegben az, mit a vámtariffa tartalmáról és belső elrendezéséről tudnunk kell. Meg lehet még említeni, hogy a mostani vámnagyság szerint minden egyes árunál meg van határozva, vajjon a tiszta suly (netto) vagy a nyers suly (sporzo) után vétetik-e a vám. A tiszta sulyal ugyanis az áru begyógyulását nem vesszük tekintetbe. Mivel pedig a begyógyulást az egyes árunál nem egy könnyen lehet le venni, s az árut magát megmérlegelni, maga a vámtariffa már előre meghatározza, mennyi lesz minden egyes árunál a göngysuly; ez rendszeren százalékban szokott kifejezve lenni és törának nevezetik.

A vám maga jelenleg csak kétféle, ugyanis kiviteli és beviteli. Az átviteli váموk, melyek Ausztriában a legújabb időkig dívtak, a józanabb közzgazdasági nézetek befolyása mellett végre megszüntettek. A kiviteli vám is csak még kevés árutól szedetik, ugy hogy jelenleg vámvánd-szerünk a föhelyt a beviteli váموkra fekteti, és ezekre vonatkozik ugy szólnán az egész tariffa.

Baranyából, febr. 3.

VII.
Néhány kérdést akarunk koczáztatni, s azokra a kellő feleletet e levélünk végén egy füst alatt megadni.

Minden oknak megvan okozata, s fordítva, minden okozatnak okkal kell birnia; sokszor előttünk fekszik az okozat, s a helyes okra nem tudunk rátalálni, ilyenkor azon expedienst nyultunk, hogy a kor-szellemet hoztuk fel okul; s örültünk azt gondolván, hogy rábukkantunk az igazi okra. Igy különösen azon közöny s idegenkedés okál, melylyel eddig, a világi katolikusok részéről a vallási illető dolgokban találkoztunk a figyelő, egyik a kor-szellemet tüntet fel, a másik pedig a szabadkőmives-ségre bivatkozott; bővebb kutatás után azonban kiderült, hogy tulajdonképpeni okul se a korszellem, se a szabadkőmivesség nem hozható fel; nem hozható fel pedig a mért, nem a korszellem elől egyéb vallásfelekezeteket sem zárkozhattak el, s a szabadkőmivesség szabványai közé nines azon kizárólagos kiválság felvéve, hogy egye-dül a katolikusok jsoraiban hódítson; s mégis más vallásfelekezetek világi tagjai közt árnyéka nines meg a vallási dolgok iránti közöny és idegenkedésnek, mely ekkoráig fájdalom, nálunk oly otthonos vala.

Most már, mióta a sajtó is figyelmére méltatta ez okozat oka után tapogatózni, nines szűkségünk arra, hogy e sajnálandó okozat okán a feltartóztatlan korszellem, s a titkosan lappangó szabadkőmivességre utaljunk; a mult év vívmányaként kell tekintenünk azt, hogy ez okozat oka már előttünk áll a maga meznélküliségében.

Mi oka annak, hogy — dacára egyházi nagyjaink dus adományozásának, melyekkel a köz-, nevelészetis egyéb humanus ezüli intézetek alapítása, fenntartása s megmentése körül, első sz. királyunk ideje óta napjainkig a legelső sorban látjuk őket áldásosan ténykedni — a világiak közt elegendő vannak, kik a papi jószágok secularizációját oly erősen pengetik? Némelyek erre azt mondják, hogy az államnak sok kiadásai s egyéb már igen felhalmozódott fölesztései vannak, azért szegi tekintetét az egyházi vagyóra; — csak kétségbeesett helyzet adhat ily feleletet, nyujthat ily kétségbeesett mendéket!

Mások ismét azt mondják, hogy a papi jószágok a világiak kezében bővebben kamatoznak, e felelet ismert optativusban van adva, nagyon neveléses. Tisztelet és becsület a kivételeknek; világi nagyjaink mindenesetre birnak annyi vagyonnal, mint főpapi karunk és áldoztak-e annyit közszélokra mint egyházfeljedelmek? E közbeszótt kérdésünkre világos feleletet ad Pauer I. Az egyházi rend érdeme című pályaművében.

Table with 2 columns: Item name and Price. Includes 'Pesti áru- és értéktőzse', 'Gabna-árak', 'Készlet', 'Záloglevelek'.

Table with 2 columns: Bank/Company name and Exchange rate. Includes 'Magyar értékpapírok árkelete', 'Pesti keresked. bank', 'Magyar hitelbank'.

Table with 2 columns: Bond/Security name and Price. Includes 'Bécsi börze', 'Államadósság', 'Sorsjegyek'.

Table with 2 columns: Stock/Share name and Price. Includes 'Részvények', 'Nemzeti bank', 'Hitelintézet'.

Table with 2 columns: Bond/Security name and Price. Includes 'Elsőbbségi kötvények', '1862. Erzsébet vasút', '1867. államvasút'.

III. ÉVFOLY
Előfizetés
Beigazolási díj: 10 k.
A „nyitány”-ban 4 k.

ERŐSÍTŐ-ITAL
Alulri tiszteltetel adom tudásra a n. érdemi közönségnek, miszerint a néi. Gombos Bertalan ur által felkelti...

A new-yorki Singer manufacturing Company
valódi amerikai varrógépek
van ezresem a tisztelt közönségnek ajánlani, midőn az ugynevezett eszlái varrógépeket ajánlom...

HÖPFNER GYULA
órás
magnagyobbított órákat,
Pesten, király-utca 4. sz. a.
a Steidl-féle házban.
a „magyar czimerhez.”

Jó könyv: kincs!
A legjobb karácsoni ajándék egy jó könyv!
50.000 példányban nyomtatott és ingyen küldetik mindenkinek.
Jegyzéke
a jelesebb magyar könyveknek az irodalom minden ágaiból, melyek részint díszkötésben, részint lesszállított áron kaphatók:
AIGNER és RAUTMANN,
könyvkereskedésben.
Pesten, (váci-utca 18. szám alatt. Nemzeti szálloda.)

Maláta-kivonat és maláta készítmények.
Ezen cím alatt a Wiener Medizinische Presse, melynek szerkesztője dr. Markbreiter F. és dr. Schmitzer J. f. évi október 11-én kelt 41-ik számában az alábbi közzétett cikket közli...

Köszvény-vászon.
mindenfélé köszvény, eszű, (Rheuma) iszaggatás, mell-, gerincz-fájó bajok, keresztesontrájás (Hexenschuss) lábköszvény és több effélé bajok ellen.
Egy csomag ára 1 frt 5 kr, kötös erejű 2 frt 10 kr.
Dr. BURON
Párisi általános sebtapasza,
mindenfélé sebek, genyvedések és dagamatok ellen, legyenek azok vágás, metszés, szúrás vagy lővés által okozottak. — Egy köcsög ára a használati utasítással együtt 70 újkr, kisebb köcsög 35 kr.
Postán kültve 10 krral több.

Válasz ft. Kuti...
Kedves barátom!
Szives voltál megintézni hozzám, némi szarványló hírek földe fölőselegesen tartom válaszom kiadására...